

Cơ Chế Trách Nhiệm Giải Trình Của Ngân Hàng thế Giới

Nơi những mối quan tâm được lắng nghe

Là gì?

CƠ CHẾ TRÁCH NHIỆM GIẢI TRÌNH CỦA NGÂN HÀNG THẾ GIỚI LÀ GÌ?

Cơ chế Trách nhiệm Giải trình (AM) của Ngân hàng Thế giới là một cơ chế khiếu nại độc lập dành cho người dân và cộng đồng tin rằng họ đã bị hoặc có khả năng chịu tác động bất lợi bởi dự án được Ngân hàng Thế giới hỗ trợ. Mục đích là thúc đẩy trách nhiệm giải trình tại Ngân hàng Thế giới bằng cách đảm bảo rằng những người bị ảnh hưởng bởi dự án được tiếp cận với một cơ quan độc lập mà họ có thể nêu lên những quan ngại và tìm kiếm giải pháp cho những vấn đề của họ.

Ban Giám đốc Điều hành thành lập AM năm 2020 và cơ chế đi vào hoạt động năm 2021. Cơ chế bao gồm Hội đồng Thanh tra (Hội đồng) được thiết lập vào năm 1993 với tư cách là cơ chế trách nhiệm giải trình độc lập đầu tiên của một tổ chức tài chính quốc tế, thực hiện các đánh giá tuân thủ độc lập và ban Giải quyết Tranh chấp (DRS). DRS được thành lập cùng với ban Cơ chế Trách nhiệm Giải trình và nhằm mục đích tạo điều kiện để những người nộp khiếu nại và các cơ quan chính phủ là bên vay có được lựa chọn giải quyết tranh chấp độc lập và tự nguyện.

Thư ký ban Cơ chế Trách nhiệm Giải trình và Thành viên Hội đồng Thanh Tra báo cáo trực tiếp cho ban Giám đốc và hoạt động độc lập với ban quản lý Ngân hàng Thế giới.

Bằng cách nào?

QUY TRÌNH AM HOẠT ĐỘNG NHƯ THẾ NÀO?

Hai hoặc nhiều người bị ảnh hưởng bởi dự án (được gọi là "Bên yêu cầu") có thể gửi đơn thư khiếu nại (tên chính thức là Yêu cầu Thanh tra) đến Hội đồng. Thông qua quy trình, Hội đồng đánh giá xem Ngân hàng Thế giới đã tuân thủ các chính sách và thủ tục nội bộ được thiết kế nhằm bảo vệ người dân và môi trường hay chưa. Hội đồng cũng đánh giá xem liệu có bất kể sự không tuân thủ nào đã hay sẽ góp phần gây nguy hại như đã nêu trong đơn hay không. **Thủ tục Công tác của Hội đồng** giải thích rõ từng giai đoạn khác nhau trong cả quy trình, trong đó có cách thức để Hội đồng xác định đơn thư khiếu nại có được tiếp nhận và đủ điều kiện để thanh tra hay không.

Nếu đơn thư khiếu nại được xác định là đủ điều kiện, Bên yêu cầu và Bên vay sẽ được lựa chọn tham gia giải quyết tranh chấp. Nếu hai bên đều chấp thuận, Thư ký ban Cơ chế Trách nhiệm Giải trình sẽ chuyển vụ việc cho DRS, nơi sẽ đưa ra một quy trình phối hợp và trung lập mà thông qua đó các bên có thể tìm ra giải pháp thỏa đáng cho cả đôi bên đối với các vấn đề nêu trong Yêu cầu Thanh tra và nêu rõ quy trình trong trường hợp các bên lựa chọn giải quyết theo hướng đó.

Nếu các bên đồng ý giải quyết tranh chấp, Quy trình điều tra tuân thủ của Hội đồng sẽ tạm thời được dừng lại. Thời gian tối đa của quá trình giải quyết tranh chấp là một năm kể từ khi Thư ký AM thông báo cho ban Giám đốc của Ngân hàng Thế giới, Hội đồng và ban quản lý Ngân hàng rằng các bên đã đồng ý theo đuổi giải quyết tranh chấp. Nếu cả hai bên đều nhất trí, quá trình này có thể kéo dài thêm tối đa sáu tháng.

Nếu các bên đạt được thỏa thuận thì thỏa thuận đó sẽ được ghi nhớ trong Thỏa thuận Giải quyết Tranh chấp và vụ việc sẽ được khép lại. Tuy nhiên, trong trường hợp các bên không đồng ý giải quyết tranh chấp hoặc việc giải quyết tranh chấp kết thúc mà không đi đến thỏa thuận nào, Hội đồng sẽ bắt đầu thanh tra việc tuân thủ và báo cáo kết quả cho ban Giám đốc.

Tóm tắt quá trình được thể hiện trong hình ở bìa sau.

Ai?

AI CÓ THỂ GỬI ĐƠN THƯ KHIẾU NẠI?

Hai hoặc nhiều người bị ảnh hưởng bởi dự án tại quốc gia có dự án được Ngân hàng Thế giới hỗ trợ có thể gửi Yêu cầu Thanh tra. Bên yêu cầu có thể gửi trực tiếp hoặc thông qua một đại diện. Hội đồng và DRS sẽ bảo mật danh tính của Bên yêu cầu và đại diện của họ, nếu họ yêu cầu.

Là gì?

BÊN YÊU CẦU CÓ THỂ KHIẾU NẠI VỀ NỘI DUNG GÌ?

Nhiều loại tổn hại hoặc tổn hại tiềm tàng đối với con người hoặc môi trường đã được giải quyết theo Yêu cầu Thanh tra. Một số vụ việc liên quan đến tổn hại về sinh kế của người dân hoặc suy thoái môi trường do các dự án cơ sở hạ tầng. Trong những năm qua, Hội đồng Thanh tra cũng đã xem xét các dự án liên quan đến việc cưỡng chế di dời (ví dụ: do xây dựng một con đập, đường bộ, đường ống, bãi rác hoặc nhà máy điện); các dự án ảnh hưởng đến quyền và lợi ích của người dân bản địa (chẳng hạn như quyền đất đai theo phong tục, các địa điểm có ý nghĩa văn hóa, hoặc sinh kế), các dự án ảnh hưởng đến môi trường, địa điểm văn hóa và môi trường sống tự nhiên (ví dụ: ô nhiễm không khí và nước, căng thẳng về nguồn nước, tác động tiêu cực đến đất ngập nước, phá rừng hoặc đánh mất đa dạng sinh học).

Ngoài ra còn có những vấn đề đã được giải quyết như bạo lực trên cơ sở giới, quyền được tham vấn và tham gia một cách có ý nghĩa vào việc lập kế hoạch và thực hiện các dự án của các cộng đồng bị ảnh hưởng, trong đó có quyền tiếp cận thông tin. Tất cả các loại tổn hại hoặc tổn hại tiềm tàng này đều được xem xét trong khuôn khổ các chính sách và thủ tục hoạt động của Ngân hàng Thế giới đối với các dự án được phê duyệt trước tháng 10 năm 2018 và trong Khung quản lý Môi trường và Xã hội của Ngân hàng Thế giới đối với các dự án được phê duyệt sau đó.

Nhiệm vụ của Hội đồng Thanh tra không bao hàm công tác mua sắm hàng hóa hoặc dịch vụ, tham nhũng hoặc các vấn đề đã được giải quyết trong một vụ việc trước đó, trừ khi có thêm bằng chứng mới hoặc tình huống mới. Nghi ngờ gian lận hoặc tham nhũng và các vấn đề liên quan đến công tác mua sắm trong một dự án được Ngân hàng Thế giới hỗ trợ hoặc hành vi sai trái của nhân viên Ngân hàng Thế giới liên quan đến các cáo buộc gian lận và tham nhũng phải được báo cáo cho Phó Chủ tịch Vụ Liêm chính của Ngân hàng: www.worldbank.org/integrity.

Phạm vi nhiệm vụ bao hàm cả các dự án được tài trợ bởi Ngân hàng Tái thiết và Phát triển Quốc tế và Hiệp hội Phát triển Quốc tế thuộc Nhóm Ngân hàng Thế giới, ngoài các Quỹ Ủy thác do Ngân hàng Thế giới quản lý. Các đơn thư khiếu nại về các dự án được hỗ trợ bởi Tổ chức Tài chính Quốc tế và Cơ quan Bảo lãnh Đầu tư Đa phương sẽ do Văn phòng Cố vấn Tuân thủ (còn gọi là CAO) xử lý. Xem thêm thông tin về CAO tại trang web www.cao-ombudsman.org.

Bằng cách nào?

LÀM THẾ NÀO ĐỂ GỬI ĐƠN THƯ KHIẾU NẠI?

Đơn thư khiếu nại (Yêu cầu Thanh tra) có thể được gửi dưới dạng thư tay hoặc thư điện tử. Xin lưu ý rằng bất kỳ công dân nào cũng có thể làm đơn mà không cần sự trợ giúp của chuyên gia hay luật sư. Đơn phải có chữ ký và bao gồm những thông tin dưới đây.

- Tên những người yêu cầu (phải có từ hai người đứng đơn trở lên) và nơi sinh sống. Nếu người làm đơn nhờ một người khác hoặc cơ quan khác làm đại diện cho mình thì phải cung cấp tên người hoặc cơ quan đại diện đó, kèm theo một tuyên bố có chữ ký trong đó nêu rõ rằng người làm đơn ủy nhiệm cho cá nhân, cơ quan kia làm đại diện cho mình.
- Tên dự án do Ngân hàng Thế giới tài trợ mà họ đang có mối bận tâm đến (nếu biết).
- Mô tả tổn hại mà bạn hoặc môi trường nơi bạn sinh sống gặp phải, hoặc vấn đề mà bạn tin rằng có khả năng xảy ra do hậu quả của dự án.
- Mô tả, theo phạm vi hiểu biết của bạn, về lý do tại sao bạn tin rằng Ngân hàng Thế giới đã không tuân thủ chính sách và thủ tục của mình và điều đó đã dẫn đến tổn hại như thế nào. Xin lưu ý rằng Yêu cầu Thanh tra không cần nêu cụ thể chính sách nào của Ngân hàng Thế giới cần được xem xét.
- Nêu rõ bạn đã thông báo vấn đề này với Ngân hàng Thế giới khi nào và như thế nào và tại sao bạn không hài lòng với cách xử lý của Ngân hàng Thế giới.
- Nếu muốn, bạn có thể nêu các hành động sẽ giải quyết được các lo ngại của bạn.

Ngôn ngữ làm việc chính thức của ban Cơ chế Trách nhiệm Giải trình là tiếng Anh, nhưng Bên yêu cầu có thể viết đơn bằng ngôn ngữ của mình. Có thể gửi đơn qua bưu điện (xem địa chỉ tại bìa sau) hay email tới accountability@worldbank.org hay ipanel@worldbank.org hoặc thông qua [trang web của ban Cơ chế Trách nhiệm Giải trình](#).

Mẫu đơn được cung cấp tại trang web cùng với các thông tin khác về AM, Hội đồng và DRS. Nếu có thắc mắc, bạn có thể xem giải đáp tại trang web này hoặc liên hệ trực tiếp với tổ Thư ký ban Cơ chế Trách nhiệm Giải trình qua email hoặc điện thoại (xem thông tin liên hệ tại bìa sau). Tổ Thư ký cũng có thể giúp bạn nắm được những yêu cầu tối thiểu cần đáp ứng để đơn khiếu nại được chấp nhận.

Là gì?

BẠN CÓ THỂ MONG ĐỢI GÌ SAU KHI AM HOÀN TẤT QUY TRÌNH XỬ LÝ KHIẾU NẠI?

VIỆC NỘP ĐƠN THƯ KHIẾU NẠI SẼ:

- Dẫn đến quy trình giải quyết tranh chấp tự nguyện do DRS triệu tập nếu Hội đồng đề xuất điều tra và nếu cả Bên yêu cầu và nước đi vay đồng ý tham gia vào quy trình này.

Là gì?

- Dẫn đến quy trình giải quyết tranh chấp mà cả Bên yêu cầu và Bên vay đều đồng ý.
- Dẫn đến việc Hội đồng phải xác định xem liệu các vi phạm chính sách và thủ tục của Ngân hàng Thế giới có liên quan đến tổn hại theo như cáo buộc hay không.
- Giúp thu hút sự chú ý tới tổn hại hay tổn hại tiềm tàng, rút ra bài học nhằm tránh những thiệt hại tương tự xảy ra trong các dự án của Ngân hàng Thế giới trong tương lai.
- Dẫn đến việc các hành động khắc phục được ban quản lý Ngân hàng Thế giới thực hiện để khắc phục tổn hại.
- Dẫn đến việc Hội đồng phải xác minh rằng các hành động khắc phục đã được thực hiện thành công. (Quy trình này tương tự như việc “giám sát” được thực hiện bởi các cơ chế trách nhiệm giải trình độc lập khác)

VIỆC NỘP ĐƠN THƯ KHIẾU NẠI SẼ KHÔNG:

- Tự động dẫn đến quy trình giải quyết tranh chấp vì ban Giám đốc phải phê duyệt đề xuất thanh tra dự án của Hội đồng trước khi các bên được đưa ra lựa chọn này.
- Đảm bảo một thỏa thuận giải quyết tranh chấp vì điều đó cần có sự đồng ý của cả hai bên.
- Tự động dẫn đến việc tạm dừng hay hủy dự án (đó là quyết định của Ngân hàng Thế giới).
- Đảm bảo rằng sự thiệt hại gây ra bởi dự án do Ngân hàng Thế giới tài trợ sẽ chấm dứt hoặc được ngăn ngừa do Hội đồng Thanh tra không phải là tòa án có năng lực thực thi pháp luật. Tuy nhiên, Hội đồng sẽ báo cáo trực tiếp lên ban Giám đốc, và ban quản lý Ngân hàng Thế giới sẽ có trách nhiệm giải quyết các vấn đề nêu trong báo cáo.
- Xác định sự phạm tội hay vô tội của cá nhân nhân viên Ngân hàng Thế giới; thay vào đó, Hội đồng xem xét tổng thể vấn đề tuân thủ của ban quản lý Ngân hàng Thế giới.
- Dẫn đến quá trình điều tra chính phủ nước đi vay bởi Hội đồng chỉ có chức năng thanh tra Ngân hàng Thế giới chứ không có chức năng điều tra Bên vay.

Vì sao?

Tại sao lại cần có ban Cơ chế Trách nhiệm Giải trình của Ngân hàng Thế giới?

Sứ mệnh của Ngân hàng Thế giới là giúp các nước xóa bỏ tình trạng nghèo và mang lại sự thịnh vượng chung. Các dự án và chương trình phát triển được thực hiện nhằm tạo ra những biến đổi tích cực nhưng quá trình thực hiện chúng lại đi kèm với rủi ro. Dù tất cả chúng ta có ý định tốt đẹp như thế nào, người dân và môi trường vẫn có thể bị tổn hại. Chính sách của Ngân hàng Thế giới là phải làm sao tránh được các kết cục như vậy. Nhưng dù vậy thì vẫn có những vấn đề mà chúng ta không nhận ra được hoặc không giải quyết được. Trong trường hợp đó, một trong những cách để các khúc mắc nhận được sự quan tâm là khi người dân lên tiếng. Thông qua Hội đồng Thanh tra và ban Giải quyết Tranh chấp, ban Cơ chế Trách nhiệm Giải trình có thể giúp những người dân bị ảnh hưởng được lắng nghe và giải quyết các lo ngại của họ.

Tiến trình xử lý của Hội đồng Thanh Tra

Ban Cơ chế Trách nhiệm giải trình của Ngân Hàng Thế Giới
1818 H Street, Mail Stop: MC10-1007
Washington, DC 20433 U.S.A

Điện thoại: 202 458 5200 Fax: 1 202 522 0916
Email: accountability@worldbank.org
Trang web: accountability.worldbank.org

Tim chúng tôi trên Facebook

Ban Cơ Chế Trách Nhiệm Giải Trình

NGÂN HÀNG THẾ GIỚI
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP